

VESTITORUL

Editată de Episcopia Română Unită cu Roma, Greco-Catolică, Oradea

Oradea, 27 februarie

Seria I, Anul XXX, Nr. 8 (353), 2023

PRIMA SFÂNTĂ SPOVADĂ ȘI ÎMPĂRTĂȘANIE SOLEMNĂ

Din sumar:

Alocuțiunea Papei Francisc la Rugăciunea *Angelus* - pag. 3; Pastila Credinței - Ecouri întârziate - pag. 4-5; Existența fără memorie - pag. 6; Întâmpinarea Domnului - pag. 7; 11 februarie - Ziua Mondială a Bolnavului - pag. 14; Ziua Vieții Consacrate - pag. 15; Ziua Voluntarului Caritas - pag. 8-12; Iuliu Maniu - un exemplu demn de urmat! - pag. 17.

Colecta specială pentru victimele cutremurului din Turcia și Siria

“Așa să lumineze lumina voastră înaintea oamenilor; încât să vadă faptele voastre cele bune și să slăvească pe Tatăl vostru Cel din ceruri” (Matei 5, 16)

**Preacucernici Părinți,
Iubiți credincioși,**

În noaptea de 6 februarie 2023, în jurul orei 4 dimineța, un cutremur violent a zguduit sud-estul Turciei și nordul Siriei, lăsând în urmă zeci de mii de morți și răniți și foarte mulți oameni care au rămas sub cerul liber din cauza distrugerilor grave, dar și de teama de a se adăposti în casele grav afectate. Cifrele victimelor sunt încă provizorii, deoarece multe replici au loc în zonele afectate, iar vremea rea îngreunează munca salvatorilor.

Orașele Iskenderun și Antakya din Turcia au suferit pagube foarte mari, iar orașul Alep, al doilea oraș ca mărime al Siriei, se numără printre centrele urbane care au suferit cele mai multe daune și victime. Multe clădiri, deja deteriorate de război, s-au prăbușit, iar oamenii, afectați deja de drama războiului, au rămas acum îngropați sub dărâmături, pierzându-și viața sau pe cei apropiați lor. Foarte mulți copii, persoane vârstnice și vulnerabile suferă cumplit în aceste clipe, iar strigătul lor nu trebuie să rămână neuzit.

Rugăciunea și caritatea solidară sunt cea mai bună modalitate de a face față și de a depăși situațiile

difficile; experiența persecuției, a războaielor, a catastrofelor naturale, dar și a pandemiei ne-au arătat acest lucru și au demonstrat apropierea preoților și a credincioșilor noștri față de cei aflați în suferință.

Episcopia Greco-Catolică de Oradea face apel la rugăciunea și la generozitatea credincioșilor, venind în ajutorul celor care astăzi suferă de pe urma cutremurului din Turcia și din Siria.

Credincioșii care doresc să facă un gest de solidaritate și de apropiere, dar și să ofere speranță celor care au pierdut totul, o pot face duminică, 19 februarie 2023, într-o colectă specială organizată în acest sens.

Suma adunată în urma colectei va fi predată, de fiecare parohie, Episcopiei Greco-Catolice de Oradea, până la 27 februarie 2023.

Rugăm pe toți credincioșii să se alăture acestei acțiuni în spiritul solidarității creștine propovăduite de Evanghelie.

Domnul să vă răsplătească pentru binele făcut, iar Maica Sfântă să vă ocrotească.

† **Virgil BERCEA**
Episcop

VESTITORUL

P.S.S. Virgil Bercea: Președinte

Redacția și administrația:

Pr. Olimpiu Todorean: redactor coordonator

Ioan F. Pop: secretar de redacție

Colaboratori:

Mihaela Caba-Madarasi, Ioan Dărăbăneanu, Alin Crețu, Maria-Mirela Filimon, Eugen Ivuț, Ioan Moldovan, Silvia Pantiș.

Adresa:

410210 - Oradea, str. Ep. Mihai Pavel, 4;
Tel: 0259.436.492; Fax: 0259.430.509;
E-mail: olimpiu35@yahoo.it;
Tel: 0722.450.013

Abonamente și difuzare: Claudiu Boda

Magazin "Sfânta Tereza"

Str. Ep. Mihai Pavel nr. 4

410445 - Oradea; Tel: 0744.958.932

I.S.S.N. 1454 - 8526

Foto: ziare.com

Alocuțiunea Papei Francisc la Rugăciunea *Angelus*

Isus ne invită la maximul posibil

12.02.2023

Iubiți frați și surori, bună ziua!

În Evanghelia de la liturgia de astăzi, Isus spune: „Să nu socotiți că am venit să desființez Legea sau Profeții! Nu am venit să desființez, ci să împlinesc” (Matei 5,17). A împlini: acesta este un cuvânt-cheie pentru a-l înțelege pe Isus și mesajul Său. Dar ce înseamnă „a împlini”? Pentru a explica, Domnul începe să spună ce nu este împlinire. Scriptura spune „să nu ucizi”, dar aceasta pentru Isus nu este îndeajuns dacă după aceea sunt răniți frații cu cuvintele; Scriptura spune „să nu comiți adulter”, dar aceasta nu este îndeajuns dacă după aceea se trăiește o iubire murdărită de duplicități și falsități; Scriptura spune „să nu faci jurământ fals”, dar nu este îndeajuns a face un jurământ solemn dacă după aceea se acționează cu ipocrizie (cf. Matei 5,21-37). Așa nu există împlinire.

Pentru a ne da un exemplu concret, Isus se concentrează asupra „ritului ofrandei”. Făcând o ofrandă lui Dumnezeu, se răsplătea gratuitatea darurilor Sale. Era un rit foarte important – a face o ofrandă pentru a răsplăti în mod simbolic, să spunem așa, gratuitatea darurilor Sale -, atât de important încât era interzis a-l întrerupe decât pentru evenimente grave. Însă Isus afirmă că trebuie întrerupt dacă un frate are ceva împotriva noastră, pentru a merge mai întâi să ne împăcăm cu el (cf. v. 23-24): numai așa ritul este împlinit. Mesajul este clar: Dumnezeu ne iubește cel dintâi, gratis, făcând primul pas spre noi fără să merităm aceasta; și atunci, noi nu putem celebra iubirea Sa fără a face la rândul nostru primul pas pentru a ne reconcilia cu acela care ne-a rănit. Așa există împlinire în ochii lui Dumnezeu, altminteri respectarea externă, pur rituală, este inutilă, devine o prefăcătorie. Cu alte cuvinte, Isus ne face să înțelegem că normele religioase sunt de folos, sunt bune, dar sunt numai începutul: pentru a le da împlinire, este necesar să mergem dincolo de literă și să trăim sensul lor. Poruncile pe care Dumnezeu ni le-a dăruit nu trebuie închise în seifurile inerte ale respectării formale, dacă nu rămânem într-o religiozitate exterioară și dezlipită, slujitori mai degrabă ai unui „dumnezeu stăpân” decât fii ai lui Dumnezeu Tatăl. Isus vrea aceasta: să nu avem ideea că slujim un Dumnezeu stăpân, ci pe Tatăl; și pentru aceasta este necesar să mergem dincolo de literă.

Fraților și surorilor, această problemă nu era numai în timpurile lui Isus, există și astăzi. De exemplu, uneori se aude spunându-se: „Părinte, eu nu am ucis, nu am furat, nu am făcut rău nimănui...”, ca și cum ar spune: „Sunt în regulă”. Iată respectarea formală, care se mulțumește cu minimul indispensabil, în timp ce Isus ne invită la maximul posibil. Adică Dumnezeu nu raționează prin calcule și tabele, el ne iubește ca un în-

dragostit: nu la minimum, ci la maximum! Nu ne spune: „Te iubesc până la un anumit punct”. Nu, iubirea adevărată nu este niciodată până la un anumit punct și nu se simte niciodată în regulă; iubirea merge mereu dincolo, nu poate să facă altfel. Domnul ne-a arătat asta dăruindu-și viața pe cruce și iertându-i pe călăii săi (cf. Lc 23,34). Și ne-a încredințat porunca la care ține mai mult: să ne iubim unii pe alții așa cum El ne-a iubit (cf. Ioan 15,12). Aceasta este iubirea care dă împlinire Legii, credinței, vieții adevărate!

Așadar, fraților și surorilor, putem să ne întrebăm: cum trăiesc eu credința? Este o chestiune de calcule, de formalisme, sau o istorie de iubire cu Dumnezeu? Mă mulțumesc numai să nu fac rău, să țin în regulă „fațada”, sau încerc să cresc în iubirea față de Dumnezeu și față de ceilalți? Și din când în când mă verific cu privire la marea poruncă a lui Isus, mă întreb dacă îl iubesc pe aproapele așa cum el mă iubește pe mine? Pentru că, eventual, suntem inflexibili în a-i judeca pe ceilalți și neglijăm să fim milostivi, așa cum este Dumnezeu cu noi. Maria, care a respectat perfect cuvântul lui Dumnezeu, să ne ajute să dăm împlinire credinței noastre și carității noastre!

După *Angelus*, Sfântul Părinte a spus următoarele:

Iubiți frați și surori!

Să continuăm să fim aproape, cu rugăciunea și cu sprijinul concret, de populațiile lovite de cutremur în Siria și Turcia. Vedeam în programul „A Sua Immagine” imaginile acestei catastrofe, durerea acestor popoare care suferă din cauza cutremurului. Să ne rugăm pentru ei, să nu uităm asta, să ne rugăm și să ne gândim ce putem să facem pentru ei. Și să nu uităm martirizata Ucraina: fie ca Domnul să deschidă căi de pace și să dea responsabililor curajul de a le parcurge.

Știrile care vin din Nicaragua m-au îndurerat mult și nu pot să nu amintesc aici cu îngrijorare pe Episcopul de Matagalpa, Mons. Rolando Álvarez, la care țin mult, condamnat la 26 de ani de închisoare, precum și persoanele care au fost deportate în Statele Unite. Mă rog pentru ei și pentru toți cei care suferă în acea națiune iubită și cer rugăciunea voastră. În plus, să cerem Domnului, prin mijlocirea Neprihănitei Fecioare Maria, să deschidă inimile responsabililor politici și ale tuturor cetățenilor la căutarea sinceră a păcii, care se naște din adevăr, din dreptate, din libertate și din iubire și se obține prin exercitarea răbdătoare a dialogului. Să o rugăm împreună pe Sfânta Fecioară Maria! [Bucură-te, Marie] (...)

Și vă urez vouă tuturor o duminică frumoasă. Vă rog, nu uitați să vă rugați pentru mine.

Poftă bună și la revedere!

IOAN DĂRĂBĂNEANU

PASTILA CREDINȚEI (XXXVI) ECOURI ÎNTÂRZIATE

Ne propunem un serial, de articole sub titlul „Ecouri întârziate”, deoarece sunt evenimente, întâmplări, situații în viața bisericii, a comunităților, a credincioșilor care îndeamnă la repetarea unor percepții, precum un sunet care se întoarce de la sursa sa. De fapt, suntem adepții celeilalte semnificații de dicționar: „ecourile” propuse de mine au calitatea de „răsunet produs de un eveniment” și mai ales de a „răspândi cuvintele, ideile cuiva”.

În buna înțelegere și bunăvoința cititorului, vom purcede la transmiterea unor „ecouri”. „Ecouri întârziate” deoarece ele nu respectă o succesiune cronologică.

ECOUL I

„UMBLÂND PRINTRE AMINTIRI”

Sursa ecoului: *Alocuțiunea de la rugăciunea Angelus a Papei Francisc, din 16 ianuarie 2022.*

Domnul Unomo îmi povestește că într-o zi, într-un moment de tihnă zăbavă spirituală, a încercat un „exercițiu” propus de Papa Francisc la alocuțiunea de la rugăciunea Angelus, care îndemna căutarea „semnelor pe care Domnul le-a făcut” în viața noastră. De asemenea, să căutăm „indiciile prezenței Sale”, „semnele discrete” ori altele, aproape evidente, pentru a simți grija, compasiunea și iubirea lui Dumnezeu.

O primă amintire, vine din anii tinereții, când domnul Unomo, educat, trăit și obligat - într-o oarecare măsură - „sub vremurile roșii” făcea parte din acele „brigăzi de educație ateist-științifică”. Era trimis de „partidul cel conducător” în satele din jurul Beiușului. Fiind profesor de biologie, tema propusă și acceptată era „Originea și evoluția vieții” în care darwinismul, vopsit și el în roșu, era singurul acceptat ca fiind adevăr.

Într-o asemenea situație cu ocazia unei activități la o Unitate de Pompieri, când s-a ajuns la momentul „aveți întrebări”, un soldat s-a ridicat, împins parcă de un resort și a întrebat: „Tovarășe profesor, unu și cu unul fac doi. Dumnezeuastră credeți în Dumnezeu?” Întrebarea a căzut ca o plesnătură neașteptată peste tânărul profesor, suspendat, pentru câteva secunde, între bâlbâiala educației primite în școlile vremii și șoapta credinței din vremea educației „înger îngerașului”, rostit seara împreună cu mama sa. În acel moment a sosit semnul discret al lui Dumnezeu, care l-a determinat pe profesor să răspundă astfel: „pentru mine Dumnezeu înseamnă binele și eu cred în bine”. Soldatul a scăpat de arest iar profesorul a scăpat și el cu fața și mai ales sufletul curat, ferit de pericolul tăgăduirii credinței.

Întâmplarea aceasta a fost „semnul discret al prezenței lui Dumnezeu și a avut consecințe pe termen lung. Cu ocazia conferințelor, din următorii 10-20 de ani, tema „originii și evoluției” a fost înlocuită cu explicația științifică a unor fenomene naturale, combaterea superstițiilor ori educație ecologică.

Prezența lui Dumnezeu, prin multe semne discrete s-a manifestat pe tot parcursul vieții domnului Unomo, care în contextul exercițiului propus de Papa Francisc își

explică, acum, în amurgul vieții, îndrăzneala de a continua maratonul participărilor, refuzând decizia retragerii (după această întâmplare ori altele similare) în pasivitatea comodă, leneșă, în „pacea cea dintâi”.

Domnul Unomo nu a auzit explicit îndemnul din Matei 9.2, care spune „Îndrăznește fiule” sau „Îndrăzniți, eu sunt nu vă temeți”, Matei 14: 27, a trăit și a făcut faptele acestor îndemnuri, semne ale prezenței lui Dumnezeu în viața sa încă din tinerețe.

Din caruselul filmului amintirilor, domnul Unomo alege cu smerită mândrie momentul 1990, când în pofida contrariilor și contrelor societale din jurul său a ales declararea publică a apartenenței confesionale la Biserica Română Unită cu Roma, Greco-Catolică, întărită și crescută în faptele participării concrete la „credincioșenie”, dincolo de pasivitatea declarativă. Participarea aproape neîntreruptă la Sfintele Liturghii, participarea la diferite asociații (AGRU și Reuniunea Mariană) la misionarismul laic, s-a săvârșit prin îndemnul, grija, iubirea lui Dumnezeu.

Și încă o întâmplare oarecum distinctă ce apare în acest exercițiu făcut de domnul Unomo.

În urmă cu câțiva ani, cu ocazia unor analize medicale anuale, în timp ce soției i se recolta proba de sânge, un gând - semn aproape evident, simțit parcă organic - a făcut ca domnul Unomo să ceară și analiza PSA pentru prostată care nu era trecută în protocolul medical și care nu fusese cerută niciodată de el. A fost semnul grijii, compasiunii lui Dumnezeu, deoarece rezultatele analizei au condus spre temutul diagnostic: cancer de prostată. „Semnul divin” a venit la timp, operația chirurgicală oferindu-i șansa de a supraviețui. În acest context, spune domnul Unomo, a hotărât la îndemnul lui Dumnezeu, să nu ascundă celor din jurul său acest diagnostic, ba chiar să-l evidențieze frecvent. Explicația acestui comportament a fost gândită și rostită astfel: boala este răul din interiorul corpului. Acesta trebuie spus pentru a ieși din cușca trupului, spre înafară unde semenii săi auzind de el, vor rosti rugăciuni de „Doamne ajută-i”, ceea ce va slăbi răul și va întări puterea de a lupta cu boala.

Și încă o întâmplare care a cunoscut prezența discretă, neașteptată, sosită la momentul oportun.

Lansarea paginii web a Parohiei Greco-Catolice din Băile „1 Mai”

„Deschideți larg porțile lui Cristos” sunt cuvintele Sfântului Papa Ioan Paul al II-lea adoptate drept motto pentru pagina web a parohiei greco-catolice „Nașterea Maicii Domnului” din Haieu-Băile „1 Mai”.

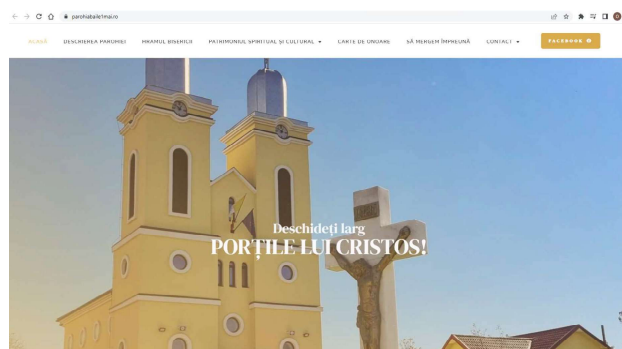
Conceput drept carte de vizită a locului, site-ul «www.parohiabaile1mai.ro» cuprinde informații despre primul lăcaș de cult, greco-catolic, ridicat în cinstea vizitei Sfântului Părinte Papa Ioan Paul al II-lea în România (7-9 mai 1999): „un eveniment marcant pentru țara noastră, pe care al 264-lea Succesor al Sfântului Petru o îndemna să fie «prin Cristos, protagonista unei noi perioade de entuziasm și curaj». În memoria acelei vizite a fost ridicată, în exclusivitate, această Biserică dedicată «Sfintei Fecioare Maria, Stea a Evanghelizării»”. O sărbătoare instituită de același Suveran Pontif pentru a o arăta pe Sfânta Fecioară Maria ca „prim martor al anunțului Mântuirii și, prin urmare, ca păzitor și protector al noii Evanghelizări”.

„O evanghelizare care, în timpurile noastre se folosește și de acest instrument: Internetul, fără de care prea puțin ne mai putem imagina viața. O fereastră către lume, care să îndemne oamenii din toate colțurile țării care ajung în stațiunea din zona metropolitană a orașului Oradea să treacă pragul bisericii noastre – aceasta s-a dorit prin pagina web. Proiectul este cu atât mai valoros cu cât a fost realizat în mod voluntar de tineri, cărora Papa Ioan Paul al II-lea le spunea adesea să nu le fie teamă și să deschidă larg porțile lui Cristos! Le mulțumesc pe această cale studenților de la WAcademy care au acceptat provocarea de a construi pentru prima dată o pagină web eclezială și fotografiei lui orădean Ovi D. Pop care a pus la dispoziție o parte din materialul fotografic prezent în site! Nu în ultimul rând, tuturor celor care au contribuit la conținutul site-ului pe care vă invit cu mare bucurie să îl accesați!”, spune pr. Ștefan Madarasi, administrator parohial al locului.

Alături de reperele istorice, pagina cuprinde o

(urmăre din pag. 4)

Doamna Unomo trecea printr-o perioadă grea de viață (decese în familie, îmbolnăviri grave a celor apropiați...) în pragul instalării depresiei, muncită de gânduri, căutări disperate pentru rezolvarea problemelor, a sosit, într-o zi acasă de la cumpărături. A așezat pe masa din bucătărie, 2 cofraje cu ouă. După un minut-două, pe pardoseala bucătăriei, a observat foaia de reclamă de pe unul dintre cofraje, cu desenul reclamei întors pe pardoseală. S-a aplecat și ridicând-o de jos, a citit următorul text: „Nu vă îngrijorați dar de ziua de mâine, căci ziua de mâine se va îngrijora de ea însăși. Ajungă zilei necazul ei” (Matei 6.34). Cum a ajuns aceea foaie acolo? Ușa și ferestrele bucătăriei erau în-

secțiune dedicată iconografiei și obiectelor cu valoarea spirituală din biserică, sub egida „Patrimoniu cultural și spiritual”, precum și rubrica „Carte de onoare” care dorește adune pe parcursul timpului impresiile celor au contribuit și vor contribui la tot ceea ce înseamnă parohia greco-catolică din Băile „1 Mai”, com. Sânmartin. „Să mergem împreună” moto-ul vizitei Papei Francisc în România (2019), este semn al continuității primei vizite a unui Succesor al lui Petru în țara noastră și îndemnul mereu actual pentru noi toți, de a păși împreună pe Calea credinței. Secțiunea omonimă va cuprinde reflecții din cadrul Sfintelor Liturghii duminicale și interviuri cu tematici spirituale.

Nu lipsesc modalitățile de contact ale parohiei „Nașterea Maicii Domnului” din Haieu – Băile „1 Mai” precum și legătura cu rețelele de socializare dedicate aceleiași parohii. Tuturor celor care doresc să se unească în rugăciune prin intermediul Internetului, le stau la dispoziție atât pagina Facebook «**Parohia Greco-Catolică Băile „1 Mai” – Haieu**», precum și canalul **Youtube** cu același nume.

Site-ul «[www.parohiabaile1mai](http://www.parohiabaile1mai.ro)» a fost lansat în mod oficial pe 29 ianuarie 2023, în cadrul primei transmisiuni în direct a Sfintei Liturghii de duminică, de la ora 09.00, de postul de televiziune catolic *Angelus TV*: «Vino și vezi!» (Io 1:46).

Mihaela CABA

chise, ceea ce sugera lipsa curentului de aer. Desigur, doamna Unomo a verificat și foaia de reclamă de la celălalt cofrag de ouă... Textul biblic lipsea. Doamna Unomo a înrămat textul și l-a așezat la vedere pe un perete din bucătărie. Din acel moment, gândurile cele negre, angoasele doamnei au fost înlocuite cu liniștea, calmul căutării soluțiilor celor mai bune de ieșire din această criză și a face față provocărilor zilnice.

Oprind prezentarea filmului amintirilor conținând pentru moment „umblarea” prin amintiri sugerată de Papa Francisc, domnul Unomo în fapt de seară, crepuscul al vieții, s-a oprit în fața „oglinzii recunoașterii” și l-a găsit acolo pe semnatul acestor rânduri mărturisitoare.

Alin CREȚU

Existența fără memorie

Datorită faptului că memoria noastră are roluri extrem de importante în viața cotidiană, ne propunem să explorăm câteva aspecte care îi sunt definitorii, în lipsa cărora nu am mai fi cine suntem, și care ne-ar determina să trăim într-un prezent continuu. Ar fi o existență limitată și lipsită de semnificație, fără posibilitatea de a avea amintiri sau de a ne construi identitatea. Viața ar fi foarte dificilă.

Memoria ne permite să înțelegem contextul și să aplicăm cunoștințele acumulate din trecut, în prezent și viitor. Fără ea, am fi incapabili să învățăm din experiențele noastre sau să știm care sunt evenimentele importante, cum ar fi nașterea copiilor sau încetarea din viață a unui membru al familiei. În mitologia greacă antică, titanida **Mnemosyne** personifica memoria.

Fără memoria de **lungă durată**, nu ne-am cunoaște numele proprii, adresa la care locuim, nici evenimentele importante din istorie sau cultură. Fără memoria de **scurtă durată**, nu am reține informațiile dintr-o conversație nici nu am finaliza sarcinile care necesită mai multe pași.

De asemenea, fără memoria **emoțională**, nu ne-am înțelege și gestiona sentimentele proprii, nici pe ale celorlalți. Nu ne-am aminti cum ne-am simțit în trecut și nici nu am înțelege cum ne-am schimbat sau cum ne influențează emoțiile trecute în prezent.

În absența memoriei, ne-am regăsi într-o multitudine de situații total nesatisfăcătoare. Printre altele, nu am avea următoarele posibilități:

- Să stabilim **obiective** în vederea **planificării** viitorului. Nu am ști cum să ne atingem scopurile sau cum să evităm greșelile din trecut. Am fi în imposibilitatea de a înțelege cum anumite acțiuni sau decizii ne-au afectat în trecut și cum ne-ar putea influența viitorul.

- Să **comunicăm** eficient cu ceilalți. Nu ne-am aminti numele nici detaliile despre oamenii din viața noastră, nici nu ne-am înțelege relațiile cu ei, astfel încât să le dezvoltăm având repere sănătoase. Nu ne-am aminti limba nici nu am învăța altele noi. Nu ne-am putea exprima nici înțelegem cu cei din jur.

- Să ne percepem și să ne apreciem **cultura** și **istoria**. Nu ne-am aminti evenimentele și personalitățile importante din istorie, nici nu le-am înțelege contribuția în domeniu, la evoluția societății noastre actuale. Nu am putea aprecia arta, muzica sau literatura, acestea devenind irelevant, în contextul menționat.

- Să știm cum am ajuns în **situația** actuală sau ce se va întâmpla mai departe. Am fi în imposibilitatea de a învăța din experiențele personale, pentru a ne dezvolta ca indivizi. Viața ar fi un flux constant de experiențe fără sens sau context.

- Să reținem instrucțiunile și **conceptele** și să ne perfecționăm abilitățile. Nu am avea posibilitatea de a învăța și de a ne dezvolta profesional și personal. Nu ne-am aminti și nici înțelege normele sociale sau legale.

- Să înțelegem **lumea** din jurul nostru. Nu am ști la ce ne-ar fi utilă cunoașterea geografiei, istoriei sau culturii diferitelor țări și locuri. Nu am vedea sensul rolurilor diferitele specii și ecosisteme din lume.

- Să ne menținem **prietenii** și să ne regăsim în dorința acestora de a-și petrece timpul cu noi. Ce importanță și valoarea ar mai avea prietenia, în noile condiții?

- Să decodăm **simbolurile** și semnificațiile, inclusiv cele care aparțin de religie. Valorile tradițiilor, a ceremoniilor și a miturilor, ar fi golite de conținut.

- Să intuim calitatea **muncii** și a construirii carierei personale, respectiv importanța contribuției noastre la comunitate respectiv în sens extins la societate. Nu am ține cont de termenele limită și prioritățile, sau să ne amintim sau să înțelegem cum să ne gestionăm timpul sau resursele.

- Să fim conștienți de ceea ce reprezintă **educația** și calitatea ei și ce este învățarea pentru dezvoltarea intelectuală. Cum să ne păstrăm mintea activă.

- Să înțelegem importanța și valoarea vieții în sine, cum și de ce să o trăim și să o apreciem la maximum. Nu ne-am putea-o planifica și organiza.

- Să ne cunoaștem **personalitatea** și identitatea. Nu am ști cum am devenit ceea ce suntem și cum am evoluat ca indivizi.

- Să fim convinși de valoarea **experiențelor** noastre și a învățării din ele. Nu am înțelege cum acestea ne-au influențat și ne-au format ca indivizi.

- Să ne amintim care ne sunt **motivațiile** și scopurile vieții și cum să le atingem.

- Să ne **auto-îngrijim** pentru a fi sănătoși și a ne menținem fizic și sentimental sănătoși.

În **concluzie**, este important să ne păstrăm și să ne îmbunătățim memoria, neluând decizii care ne-ar putea-o afecta negativ.

Silvia PANTIȘ

Întâmpinarea Domnului

După legea lui Moise, la 40 de zile, când s-au împlinit zilele curățirii, deși Fecioara Maria era preacurată și Isus era Fiul lui Dumnezeu, Sfânta Familie a mers la Ierusalim, ca să-l ofere pe Prunc Domnului. Au respectat întru totul legea, ca pentru oricare alt întâi născut de parte bărbătească. A fost răscumpărat, apoi, cu o pereche de turturele, care era jertfa celor mai săraci.

În acel timp, era la Ierusalim un om drept și temător de Dumnezeu, cu numele Simeon, care a ajuns la o venerabilă vârstă. Spiritul Sfânt era asupra lui și i-a promis că nu va muri până îl va vedea pe Cristos. Tradiția spune că era unul din cei 70 de înțelepți care a tradus din limba ebraică în limba greacă Vechiul Testament, la porunca regelui Ptolemeu al Egiptului. În Cartea prorocului Isaia unde scrie: „Iată fecioara va lua în pânțe și va naște un fiu și-i vor pune numele Emanuel, el s-a îndoit de corectitudinea acestei fraze și a vrut să șteargă cuvântul fecioară. A fost oprit atunci de un înger care l-a anunțat: „Nu fi necredincios în cele scrise, a căror împlinire tu însuși o vei vedea, pentru că nu vei vedea moartea până nu vei vedea pe Cel ce se va naște din Curata Fecioară, Cristos Domnul.” El n-a considerat-o o pedeapsă, ci o făgăduință pe care Spiritul Sfânt i-a făcut-o. Pentru că numele Simeon înseamnă ascultare în ebraică, el l-a ascultat pe Dumnezeu și a așteptat până la adânci bătrânețe, ca să se îplinească această promisiune. Spiritul Sfânt l-a condus la templu, exact când Iosif și Maria erau acolo. A mers direct la ei, l-a cunoscut pe Prunc că El este Mesia și Mama Lui este Fecioara prin care se îplinea prorocirea lui Isaia. Cu siguranță Ei ieșeau cu ceva în evidență, deși erau oameni modești, poate aveau asupra lor o lumină cerească. Domnul l-a învrednicit, nu numai să-l vadă, ci sub povara anilor, i-a dat tăria să-l poarte în brațe pe Isus și să-l binecuvânteze. El ținea în mâini Pruncul care este Viața, în timp ce Dumnezeu îi atinge sufletul și-l face să exclame memorabilul imn de bucurie: „Acum, slobozește pe robul Tău, Stăpâne, după cuvântul Tău în pace, Că ochii mei văzură mântuirea Ta, Pe care ai gătit-o înaintea feței tuturor popoarelor; lumină spre descoperirea neamurilor și slavă poporului Tău Israel.”

De menționat este faptul, că Simeon proorocește despre Isus, că va fi Lumina neamurilor, că nu vine doar pentru poporul lui Israel, ci pentru toate popoarele care-l vor primi ca Mântuitor.

Părinții erau surprinși și se mirau, de ceea ce auzeau despre Isus. Iată însă, că vine dreptul Simeon și cu o prorocie mai sumbră, despre patima lui Isus și despre sabia durerii, care va trece prin Inima Mamei.

Evangelistul Luca, vorbește apoi despre prorocița Ana prezentă și ea la eveniment, despre care furnizează o serie de date despre starea ei socială. Văduva în vârstă, având 84 de ani, din care doar 7 ani a fost cu soțul, ducea o viață sfântă în post și rugăciune, slujind în templu ziua și noaptea. Am putea face o analogie prin faptul că Fecioara Maria a locuit la templu, s-ar crede că s-au cunoscut bine.

„Și venind și ea în acel ceas, lăuda pe Dumnezeu și vorbea despre Prunc tuturor celor ce așteptau mântuire în Ierusalim.”

Dreptul Simeon și prorocița Ana, făceau parte din acei evrei care așteptau sosirea Lui Mesia și au avut favoarea să-l vadă pe Dumnezeu făcut om prin micul Prunc.

Să-l invocăm des pe Spiritul Sfânt și să ne lăsăm și noi călăuziți de El. Ne va arăta Calea să-l găsim pe Isus și să-l întâmpinăm cu bucurie. Rugăciunea ne favorizează o anume întâlnire, atunci când încercăm să pătrundem în misterul Său.

Să urmărim exemplul dreptului Simeon și a profetesei Ana, care l-au găsit pe Isus în templu. Să pășim cu umilință și cu mare credință în Biserică, pentru a-l întâlni pe Isus. El s-a îmbrăcat cu firea noastră omenească, pentru a rămâne cu noi. Nu-l vom întâlni în mod fizic, dar avem avantajul că și acum îl putem întâmpina, în Sfânta Euharistie. Isus este Lumina lumii, este Adevărul și Iubire sfântă. Suntem pregătiți să aprindem Lumina în noi, să acceptăm Adevărul și să primim Iubirea Lui? Multe glasuri ne cheamă în viață, dar important este să distingem glasul Lui Isus și să-l urmărim. Prezența Lui mai vie, mai reală, o percepem în adorație. Calmi, sub privirea Lui Isus, în tăcere, să îl lăsăm pe El să vorbească și să acționeze în noi.

Isuse, mister al întrupării și răscumpărării, adorăm dumnezeirea și omenirea Ta. Te-ai făcut pentru noi darul Vieții. Ai dorit să te faci pâine, pentru a ne hrăni, dăruindu-ne astfel favoruri cerești. Tu sângerezi dintr-o infinită iubire. Vrem să stăm în prezența Ta, sub razele tale binefăcătoare. Nu putem rămâne indiferenți în fața mării Tale iubiri.

Isuse, îți mulțumim și-ți cerem iertare pentru patima și moartea Ta pe Cruce prin care ne-ai răscumpărat de la osânda veșnică.

Mamă Fecioară, ne cerem iertare pentru suferința sfâșietoare, cea prevestită de dreptul Simeon și marea suferință pe care o ai în continuare vizavi de toți copiii Tăi.

Mulțumim Dumnezeule nemărginit și sfânt pentru toate harurile revărsate asupra noastră, pentru Viața trăită în noi și cu noi.

Ziua Voluntarului Caritas, a XVIII-a ediție

Sala festivă a Liceului Greco-Catolic „Iuliu Ma-niu” din Oradea a găzduit joi, 26 ianuarie 2023, Ziua Voluntarului Caritas, a XVIII-a ediție, sub motoul ”Voluntar prin solidaritate și sensibilitate primul eveniment din anul acesta dedicat celor 18 ani de activitate în domeniul social pe care îi sărbătorește Asociația Caritas Eparhial Oradea. Gazdele evenimentului au fost voluntarii Andreea Ghercă și Olimpiu Man.

La eveniment au participat, alături de voluntarii și invitații lor, Anca Grama, director executiv al Direcției de Asistență Socială Oradea, Antonia Nica, viceprimar al Municipiului Oradea, Arina Moș, senator de Bihor, Pr. Mihai Vătămănelu, vicar general al Episcopiei Greco-Catolice de Oradea și doamna Florica Cherecheș.

Prin această premiere am urmărit recunoașterea publică a meritelor celor mai activi voluntari. În anul 2022, 93 de voluntari au prestat 2.041 de ore în serviciul aproapelui. Au fost acordate premii la 13 categorii pentru implicarea în activități și programe, premii speciale și diplome de participare și premiul ”Voluntarul anului 2022”.

Deschiderea serii ne-a fost oferită de către **Akulenko Vitaliy** – elev în clasa a V-a la Școala de arte nr. 1, Kramatorsk, Ucraina. Ajuns în Oradea în contextul războiului din Ucraina, participă la programele educaționale oferite de asociație prin Centrul de Informare și Consiliere pentru Refugiați Oradea

Au luat cuvântul: Patricia Pele, coordonator Departamentul de Voluntariat, Anca Grama, director executiv al Direcției de Asistență Socială Oradea, Antonia Nica, viceprimar al Municipiului Oradea, Arina Moș, senator de Bihor, părintele Mihai Vătămănelu, vicar general al Episcopiei Greco-Catolice de Oradea, doamna Florica Cherecheș și părintele Olimpiu Todorean, președinte Asociația Caritas Eparhial Oradea.

Bună seara,

Mă bucur să fim împreună în această seară pentru a sărbători meritele voluntarilor activi pe parcursul anului 2022, după doi ani în care am organizat acest eveniment online. Toate încercările din acești ani ne-au învățat să apreciem mai mult timpul petrecut împreună cu ceilalți, ne-au învățat că suntem uniți și solidari chiar dacă distanțarea fizică ne-a impus să fim deosebit de prudenți în relațiile noastre sociale. Provocarea pe care ne-am asumat-o, aceea de a fi uniți în înfăptuirea binelui pentru cei mai triști, singuri și sărmani dintre noi este o misiune pe care doar împreună o putem împlini! Și anul 2022 a fost un an plin de provocări, dar împreună am reușit să ne mobilizăm, să ne organizăm și să acționăm acolo unde a fost nevoie. La finalul anului 2022, un prilej de bucurie a fost și reluarea activităților de a aduce zâmbete pe chipurile micuților internați în spital cu ajutorul clovnilor.

Voi, voluntarii ne permiteți să descoperim mărinimia și altruismul din sufletele voastre, ne motivați și ne însoțiți pe acest drum pe care ați ales să ne fiți alături. Vă mulțumim că ne sunteți aproape, că de fiecare dată când vă cerem ajutorul nu ezitați să îl oferiți! Voi sunteți cei care dați culoare acelor vieți care sunt zăgrăvite doar în alb și negru. Le oferiți zâmbete, îmbrățișări, speranță, iar pentru toate acestea vă mulțumim! (Patricia Pele, coordonator Departamentul de Voluntariat)

Bună seara tuturor,

Ce bucurie să văd sala plină de tineri, de fețe zâmbitoare, de prieteni dragi și colegi! Eu reprezint Direcția de Asistență socială și cunosc activitatea voluntarilor, însă, uitându-mă peste aceste imagini, m-am emoționat. Ce înseamnă voluntar? Practic sunt acele persoane care rup din timpul lor și dăruiesc ceva în plus comunității și în special celor care sunt neajutorați. Cei care lucrăm în asistență socială și bineînțeles voluntarii avem multe provocări, pentru că ne vin o serie de situații dificile cu vârstnici, copilași, tineri. Într-adevăr, eu am mai spus asta, instituțiile statului nu pot rezolva toate problemele comunității, de aceea este bine ca fiecare dintre noi să ne implicăm, să fim voluntari, iar colaborarea cu ONG-urile este foarte importantă, tocmai pentru a ajuta mai mult acolo unde este nevoie. Vă felicit din suflet pentru tot ceea ce faceți pentru fiecare dintre noi, pentru fiecare dintre cei care au nevoie și vă îndemn să fiți în continuare voluntari pentru că avem mare, mare nevoie de dumneavoastră! (Anca Grama, director executiv, direcția de Asistență Socială Oradea)

Bună seara, Lăudat să fie Isus!

Mărturisesc că mă încercă emoții de câte ori intru în această sală, cred că este de înțeles, este oarecum prima mea casă. Voi fi mai puțin tehnică în această seară, tocmai pentru că știam că mă voi emoționa într-o oarecare măsură. Ar fi interesant să facem o analiză detaliată a motivelor pentru care zeci și sute de persoane aleg să se implice în activități de voluntariat, însă nu este momentul acum. Cred, în schimb, că este locul potrivit să subliniez un fapt evident și anume că oricine face voluntariat se descoperă mai adânc ca ființă. Se descoperă ca fiind într-o interdependență orizontală cu semenii săi și într-o și mai strânsă interdependență pe verticală, de această dată, cu Dumnezeu. Scriitorul israelian Amos Oz spunea „Un strop de răutate și oamenii sunt unul pentru celălalt iadul, un strop de îndurare și oamenii găsesc unul în celălalt Raiul”. Pentru că vorbim de un ONG catolic, voi adăuga “Și oricine vă va da de băut un pahar cu apă în numele Meu, pentru că sunteți ucenici ai lui Cristos, adevărat vă spun că nu-și va pierde răsplata” (Marcu 9:41). Așadar, dragii

(continuare în pag. 9)

(urmare din pag. 8)

mei, vă îndemn să fiți, în continuare, stropul de îndurare și bunătate pentru semenii aflați în nevoie! Felicitări pentru tot ceea ce ați făcut, vă doresc putere și nădejde pentru tot ceea ce urmează să faceți! Vă mulțumesc! (**Antonia Nica**, viceprimar al Municipiului Oradea)

Bună seara, bine v-am găsit, mulțumesc frumos pentru invitație. Oradea noastră este frumoasă pentru că are oameni frumoși, empatici, buni, care dau comunității din ceea ce ei au. Sigur că da, timpul dumneavoastră, al voluntarilor, este cel mai important și asta dumneavoastră dăruieți comunității noastre. Oradea este frumoasă pentru că administrația publică locală împreună cu sectorul ONG, împreună cu dumneavoastră, voluntarii, o faceți să fie frumoasă. Și nu doar că o faceți să fie frumoasă, dar dumneavoastră sunteți cei mai aproape de oamenii aflați în situații vulnerabile și asta o știu, am simțit-o și am muncit alături de dumneavoastră și s-a văzut cât de departe a fost Oradea de celelalte orașe atunci când, împreună cu dumneavoastră, dragi voluntari, am dus o pandemie. Doresc să mulțumesc colegilor din asistența socială, doamnei Anca Grama, aici prezentă, kolegei mele Adina Ciucioiu, cu care am "dus" pandemia și mulți, mulți ani de asistență socială, celor prezenți, doamnei vice primar Antonia Nica și doamnei Florica Cherecheș pentru că, de fiecare dată, am discutat cu domniile lor despre ce ar trebui, cum ar trebui ca noi să ne implicăm atât ca și femei dar și ca mame, persoane care deținem funcții publice în comunitatea noastră. Nu am fi reușit să facem aceste lucruri dacă nu v-am fi avut pe dumneavoastră sprijin. Mulțumesc din suflet părintelui Todorean pentru că de fiecare dată ne-a fost

alături, alături Direcției de Asistență Socială, Primăriei de la care am învățat foarte multe lucruri despre a ști cum ar trebui să facem lucrurile în comunitate. Învățăm unii de la alții. De aceea Oradea este frumoasă, că ne are pe noi, oamenii. Vă mulțumesc foarte mult, felicitări pentru tot ceea ce faceți și vă doresc tot bine din lume! (**Arina Moș**, senator de Bihor)

Sunt aici, în primul rând să aduc salutul, binecuvântarea și mulțumirea Preasfințitului Episcop Virgil care este alături de voi cu inima și cu rugăciunea pentru că sunteți persoane extraordinare și faceți lucruri minunate pentru comunitatea din Oradea, pentru Biserica Greco-Catolică, pentru noi toți. Eu vreau să îi mulțumesc în mod special părintelui Olimpiu și Adelei care sunt "inima" acestei asociații și care reușesc să facă atât de multe lucruri frumoase. Știm că nu este ușor în ziua de azi să capacitezi pe cineva să facă cel mai mic gest pentru celălalt: îți trebuie energie, îți trebuie credință, îți trebuie pasiune, și ei sunt plini de această pasiune. Este un refren frumos pe care voi îl cunoașteți care spune "Ubi caritas et amor Deus ibi est" (Unde este caritate și iubire acolo este Dumnezeu). Ceea ce faceți voi este ca și cum ați merge la Biserică și acele ore pe care le dedicați celor aflați în nevoie le dedicați lui Dumnezeu, este ora voastră de rugăciune. Vă felicit pe toți să vă urez succes în continuare și binecuvântarea lui Dumnezeu să pogoare peste voi și peste tot ceea ce faceți! Lăudat să fie Isus Cristos! (**Pr. Mihai Vătămănelu**, vicar general al Eparhiei Greco-Catolice de Oradea)

(continuare în pag. 10)

(urmare din pag. 9)

Mulțumesc pentru invitație. Într-adevăr, am venit an de an și am venit și acum cu multă bucurie, mai ales că în ultimul an am experimentat și eu bucuria de a fi voluntar. Pentru că în seara asta este vorba despre dumneavoastră, dragii mei voluntari, care oferiți totul, în primul rând inima dumneavoastră, celor care au mare nevoie. Și anul care a trecut ne-a arătat cât este de important să fim solidari, să simțim cu aproapele nostru, să dăm o mână de ajutor. Și așa cum spunea un mare sfânt, la un moment dat, "predică evanghelia oricând și, dacă este nevoie, folosește cuvinte", cred că orice gest de bunătate, orice mână întinsă, orice farfurie sau o cană de ceai, la vremea potrivită înseamnă să predici evanghelia iubirii semenului tău. Aș vrea să vă felicit, să vă doresc multă sănătate și putere ca să puteți să continuați faptele bune, iar vouă - celor care conduceți Caritas Eparhial și celor care conduceți toate aceste programe extraordinare prin care îmbogățiți comunitatea noastră - Domnul să vă dea înțelepciune să le puteți duce mai departe într-un parteneriat cu instituțiile locale și centrale reprezentate în seara aceasta, pentru că este foarte important să fim împreună și să dezvoltăm această comunitate.

(Florica Cherecheș)

Lăudat să fie Isus Cristos! Bună seara!

Statul nu este întotdeauna capabil să satisfacă toate nevoile societății, din cauza volumului mare de solicitări, costuri și nevoi de gestionat. Și, pentru a rezolva aceste neajunsuri, promovează inițiative și încurajează crearea de asociații și fundații care să reunească un număr mare de voluntari, adesea tineri sau în mai în vârstă, care au sarcina de a sprijini organismele publice în eforturile lor, fără nici o compensație sau recunoaștere.

Biserica a fost primul promotor a unor astfel de inițiative venind în ajutorul creștinilor, dar și a cetățenilor unei cetăți. Caritas Eparhial Oradea este de asemenea o inițiativă a PSS Virgil, care a dorit ca și în Eparhia de Oradea să existe o asociație care să se preocupe, în mod instituțional, de problemele sociale ale semenilor noștri, cu ajutorul neprețuit al voluntarilor.

Dar oare de ce și-ar dedica cineva o parte sau tot timpul liber acestor activități fără a primi vreo compensație? Ce „forță” îi face să fie atât de altruști? Răspunsul nu este magic sau mistic, ci se găsește în noi, în sufletul nostru. Ceea ce îi determină pe acești oameni să acționeze în mod altruist este o motivație interioară, un fel de apel la acțiune care vine din propriile convingeri și valori.

A fi voluntar înseamnă a renunța la ceva pentru a-l oferi cuiva care are nevoie de ajutor și sprijin. Nu este o alegere ușoară, întrucât nu primești nimic în schimb la nivel material, dar recompensa este mult mai mare. Nu este vorba doar de „mulțumirea” pe care o

primesc, ci de satisfacția de a fi făcut pe cineva să zâmbească, de a fi oferit puțină fericire celor care suferă și au mai puține oportunități, iar astea încântă mai mult decât orice salariu. Mulți tineri spun că voluntariatul este și distractiv, deoarece au șansa de a fi alături de prietenii lor, de a-și face prieteni noi și de a câștiga experiențe noi. Și, de multe ori, încep să facă voluntariat din acest motiv, dar abia după ce au avut primele experiențe își dau seama de valoarea a ceea ce au făcut: încep un drum de creștere, de formare și întreprind o experiență fundamentală pentru personalitatea lor.

De aceea voluntariatul este extrem de important pentru că nu este doar o experiență interesantă, pentru că în acest fel putem participa la un mare proiect de îmbunătățire a societății, ci și pentru că ne permite să ne dezvoltăm propria personalitate și să ne facem mai solidari și mai sensibili cu cei mai puțin norocoși.

Dragi voluntari,

*Pentru că, și în anul 2022, ați avut grijă de necazurile și de problemele semenilor noștri, vă mulțumesc! Pentru că ați dăruit lumină, putere, speranță și încredere celor care aveau nevoie, vă mulțumesc! Pentru că ați oferit un zâmbet, ați adus liniște și bucurie în sufletele multora, vă mulțumesc! Reprezentanților autorităților locale și centrale, ai Episcopiei Greco-Catolice de Oradea și tuturor celor care sunteți în această seară aici, vă mulțumesc! O seară frumoasă tuturor! **(Pr. Olimpiu Todorean, președinte ACEO)***

Premiile acordate:

Premiul "CASA FRENȚIU"

Prin intermediul programului „Adoptă un bunic sau o bunică”, voluntarii “nepoți adoptivi” au petrecut timp de calitate cu rezidenții, i-au însoțit la plimbări, au jucat jocuri de societate, au împărtășit experiențe și povești de viață, acumulând în acest sens 111 de ore de voluntariat. Premiul "Casa Frențiu" s-a acordat voluntarului **Vlad Dăniloia.**

Premiul special "CASA FRENȚIU"

Îl oferim pentru organizarea programelor literar-artistice oferite seniorilor din Centrul Rezidențial "Casa Frențiu". Premiul s-a acordat doamnei: **Miorița Săteanu.**

PREMIUL AFTER SCHOOL

Centrul de tip after school "Sfântul Martin" din Ioaniș are ca scop prevenirea abandonului școlar și familial, asigurarea unor condiții armonioase de creștere, educare și formare profesională, precum și dezvoltarea capacității individului pentru depășirea situației de nevoie socială. În cadrul centrului, voluntarii ajută la pregătirea și realizarea activităților recreative, ludice și administrative. Premiul After School s-a acordat volun-

(continuare în pag. 11)

(urmare din pag. 10)

tarei **Ana-Maria Bogdan**.

Premiul CANTINA SOCIALĂ

Cantina socială este un serviciu social în cadrul căruia voluntarii, pe lângă servirea efectivă a beneficiarilor, interacționează în mod direct cu aceștia. În anul 2022, 18 voluntari au realizat 602 ore de voluntariat la cantina socială. Premiul Cantina Socială s-a acordat voluntarului **Andrei Horgoș**.

Premiul DUȘURILE SOCIALE

Activitatea Dușurile sociale este unică pe plan local, o activitate pe care Asociația Caritas Eparhial Oradea o oferă persoanelor fără adăpost. Menținerea igienei corporale prin accesul la Dușurile sociale previne creșterea gradului de îmbolnăvire a persoanelor vulnerabile, care primesc, săptămânal, necesarul efectuării dușului, dar și un schimb de haine curate. În anul 2022, voluntarii au ajutat la distribuirea produselor de igienă și a hainelor, dar și la curățenia băilor, după efectuarea dușurilor de către persoanele fără adăpost. Premiul Cantina Socială s-a acordat voluntarului **Sebastian Sîrb**

Premiul PRIETENI PENTRU UN ZÂMBET

Anul 2022 a fost plin de schimbări pentru echipa Prieteni pentru un zâmbet, 11 noi voluntari au finalizat cursul de clovni în luna august și s-au alăturat echipei. De la sfârșitul lunii noiembrie ne-am bucurat să reluăm activitățile cu cei mici de la Spitalul Județean de Urgență Oradea. Voluntarii clovni au activat prin vizite la Centrul de Îngrijire de zi pentru copii, aflat în subordinea Direcției de Asistență Socială Oradea, la Centrul de zi pentru copii al Asociației Down Oradea și prin participarea la diverse alte evenimente dedicate copiilor. În ultimul an, echipa a realizat 185 de ore de voluntariat, aducând zâmbete fără număr pe chipul celor mici! Premiul Prieteni pentru un zâmbet s-a acordat voluntarei **Mălina Arvaș- Popa**.

Premiul COLECTA PENTRU UCRAINA

La Colecta pentru refugiații ucraineni s-au implicat 22 de voluntari, care au desfășurat 267 de ore de voluntariat, contribuind la strângerea de alimente, produse de igienă, haine și donații în bani care au fost trimise către vecinii noștri ucraineni. Voluntarii noștri au dovedit spirit solidar și empatie pentru semenii noștri afectați de război și au creat legături de comunicare între ei și persoanele refugiate care au activat ca și voluntari pentru această colectă. Premiul Colecta pentru Ucraina s-a acordat voluntarei **Naomi Oros**.

Premiul COLECTA DE CRĂCIUN

La tradiționala Colectă de alimente de Crăciun, în anul 2022 s-au implicat 24 de voluntari care au desfășurat 84 de ore de voluntariat, contribuind la

strângerea de alimente și donații în bani pentru ca cei 150 de beneficiari ai asociației să poată primi masa caldă zilnică și pe parcursul anului 2023. Premiul Colecta de Crăciun s-a acordat voluntarei **Andreea Ghercă**.

Premiul SPRIJIN ADMINISTRATIV

Activitatea administrativă este foarte importantă în organizația noastră și în anul 2022, 67 de voluntari au cumulat 254 de ore de voluntariat în activități administrative, care au inclus și Campania 3,5% și "Cutia de Crăciun". Premiul Administrativ s-a acordat voluntarei **Bianca Moș**.

Premiile VOLUNTAR CICRO

Centrul de Informare și Consiliere pentru Refugiați Oradea, sau pe scurt, CICRO, este un serviciu al Asociației Caritas Eparhial Oradea care și-a deschis porțile pentru familiile venite din Ucraina în contextul războiului în luna iunie a anului 2022. De atunci și până în prezent, le-am oferit beneficiarilor noștri ucraineni sprijin prin servicii sociale complexe, asistență psihologică și programe educaționale tip școală și after school pentru copiii de clasele primare și de gimnaziu. Am angajat la centru o echipă de profesioniști: profesori, psiholog și translator ucraineni, împreună cu care sprijinim integrarea familiilor ajunse la noi.

De-a lungul lunilor de vară am organizat pentru copii și tineri un program tip Summer School, la care aceștia au participat zilnic la activitățile educative și de socializare concepute pentru ei. Am avut norocul de a o avea alături de noi în cadrul acestui program pe prima voluntară ucraineană înscrisă la ACEO care, la cei doar 16 ani ai ei, a fost prezentă în fiecare zi pentru a-i sprijini într-un mod creativ pe cei 30 de copii care au participat la activități. Are planuri mari pentru viitorul ei în România, unde își dorește să rămână pe termen lung. Îi mulțumim voluntarei noastre pentru disponibilitatea de a crea cot la cot cu noi un context în care micuții ucraineni să se simtă ca acasă.

Premiul voluntar pentru CICRO s-a acordat voluntarei **Taranukha Valya**.

În continuare vrem să recunoaștem meritele unei persoane care, datorită eforturilor ei neobosite, a reușit să obțină pentru familiile din Ucraina, accesul la servicii și drepturi medicale depline.

Premiul voluntar pentru CICRO s-a acordat voluntarei **Simona Todorean**.

Premiul CEL MAI ACTIV VOLUNTAR

Cel mai activ voluntar este persoana care se implică în cele mai multe activități din dorința de a schimba ceva pentru comunitatea lui. Premiul Cel mai activ voluntar s-a acordat voluntarei **Alexandra Nicolae**.

(continuare în pag. 12)

(urmare din pag. 11)

Premiul pentru DISPONIBILITATE

Disponibilitatea înseamnă a fi prezent la nevoie. Când ești anunțat cu o oră înainte și faci tot posibilul să fii prezent, când renunți la programul tău pentru a oferi o mână de ajutor, când alegi să dedici din timpul tău pentru un plus oferit aproapelui. Premiul pentru Disponibilitate s-a acordat voluntarei **Yvette Levai**.

Premiile SPECIALE FUNDRAISER

Premiul special îl oferim persoanelor care promovează asociația noastră în comunitate, prin chemarea la voluntariat și prin propriul exemplu de conduită. De-a lungul anului 2022, am derulat activități de promovare a voluntariatului și acțiuni caritabile de colectare de alimente în instituțiile de învățământ partenere. Activitatea "Cutia de Crăciun" nu ar fi fost posibilă fără o colaborare strânsă cu învățătoare și profesori dedicați, care au răspuns mereu apelului nostru la sprijin comunitar și au asigurat informarea și mobilizarea elevilor și părinților spre implicarea socială: **Carmen Chiș, Krisztina Ursu, Dana Mihincău, Mariana Todorean, Adriana Miclăuș, Patricia Capriș, Florica Crețiu și Roxana Țipla**.

Premiile speciale VOLUNTAR PENTRU UCRAINA

Le oferim persoanelor care s-au mobilizat, au promovat și ne-au sprijinit în realizarea Colectei pentru refugiații ucraineni. Prin ajutorul direct al seminariștilor din Oradea și a familiei Scorțe din Telechiu, roadele activității au ajuns dincolo de graniță, la Apșa de Jos, unde sute de oameni au așteptat cu speranță și îngrijorare sprijinul de care aveau atât de multă nevoie.

Le mulțumim: doamnei învățătoare **Lia Șipoș**, coordonatorul colectei speciale din cadrul proiectului "Din inimi de copii", realizată la Liceul Greco-Catolic Iuliu Maniu din Oradea;

domnului **Tavi Scorțe** de la Casa de tip familial "Margherita" din Telechiu;

părintelui **Anton Cioba**, rector al Seminarul Teologic Greco-Catolic "Sfinții Trei Ierarhi" din Oradea.

Premii speciale VOLUNTAR PENTRU CICRO

Le oferim o recunoaștere simbolică celor care și-au asumat, în mod voluntar, să ne susțină în împlinirea misiunii noastre de a oferi, în mod profesionist, suport pentru persoanele refugiate. Fără ajutorul lor atât de

necesar și atât de urgent pentru semenii noștri nu am fi putut să oferim calitate în serviciile noastre sociale și nu am fi putut deschide noi orizonturi pentru stabilitatea emoțională, materială și financiară a celor pe care îi ajutăm să se integreze din punct de vedere socio-profesional. Premiul s-a acordat: „**CMI Dr. Cizmaș Narcisa**” și Doamnei **Dr. Melania Forogău**.

Premiul special pentru SPRIJIN ADMINISTRATIV

Îl oferim pentru disponibilitatea, calitatea timpului și diversitatea serviciilor oferite pentru o bună desfășurare a activităților din cadrul asociației. Premiul s-a acordat domnului **Cristian Muntean**.

Premiul „Voluntarul anului”

Este premiul oferit pentru: implicare, disponibilitate, diversitatea activităților în care s-a implicat, numărul de ore prestate și calitatea serviciilor oferite. Toți voluntarii activi din 2022 au fost nominalizați pentru acest premiu. Premiul voluntarul anului 2022 s-a acordat voluntarei **GEORGIANA FLONTA**.

Evenimentul a fost presărat cu momente artistice susținute de **Akulenko Vitaliy, Olimpiu Man, Cristina Felappi, Cristina Pantea, Natalia Bendre, grupul Enjoy Music** și **corul Enjoy Music** al Biroului Pastoral pentru Laici al Episcopiei Greco-Catolice de Oradea, alcătuit din elevii claselor primare ale Liceului Greco-Catolic "Iuliu Maniu" și, nu în ultimul rând, solistului **Ovidiu Lazăr**, care a închis evenimentul printr-un recital excepțional.

Traducerea în limba ucraineană a fost asigurată, în această seară, de **Svetlana Hercuț**, pentru elevii și părinții ucraineni prezenți în sala.

Mulțumim Liceului Greco-Catolic „Iuliu Maniu”, domnului director **Andrei Cristea**, pentru că ne-a găzduit evenimentul și domnului **Bogdănel Timoš** pentru tot ajutorul oferit în organizarea evenimentului.

Mulțumim: **Black Wolf** pentru pizza, **Cofetăria Scala** pentru tort, **SC Carbenta SRL** pentru ajutorul financiar, pentru că au susținut realizarea celei de a XVI-II-a zi a Voluntarului Caritas.

Felicitări tuturor voluntarilor și deosebite mulțumiri pentru tot ceea ce au făcut pentru beneficiarii Asociației Caritas Eparhial Oradea și pentru asociație în 2022!

Patricia PELE
Coordonator voluntari

Hramul Seminarului orădean cu hirotonire de diaconi

Seminarul Greco-Catolic Sfinții Trei Ierarhi Vasile, Grigore și Ioan din Oradea și-a celebrat hramul în mod solemn, duminică, 29 ianuarie 2023. Cu intenția de a ne afla uniți în rugăciune cu cei de acasă, putem spune că a devenit o tradiție ca programul liturgic din săptămâna premergătoare hramului, în acest an din perioada 23-30 ianuarie, să fie transmisă în direct la *Radio Maria*.

Sâmbătă, 28 ianuarie 2023, de la ora 18.00, a avut loc slujba Vecerniei, fiind oficiată de Părintele Rector al Seminarului din Oradea, Anton Cioba. Alături de Părintele Rector au concelebrat Părintele Rector al Seminarului Buna Vestire din Blaj, Florian Guțiu, Părintele Rector al Seminarului Sfântul Ioan Evanghelistul din Cluj, Marius Furtună, și Ipodiaconii Patrik Nagy și Andrei Alexa. Vecernia a reprezentat un prilej de mare bucurie pentru întreaga comunitate, întrucât a participat întreg personalul administrativ și auxiliar al complexului din Parcul Traian 20, în care se află Seminarul Teologic, Facultatea de Teologie Greco-Catolică, Departamentul Oradea, Liceul Greco-Catolic Iuliu Maniu și Colegiul Sfânta Familie. După slujba Vecerniei, personalul complexului, alături de seminariști, au participat la o agapă frățască.

Sfânta Liturghie de Duminică, 29 ianuarie, a fost celebrată de PS Virgil Bercea, Episcopul Greco-Catolic de Oradea, care și-a manifestat întotdeauna atenția, grija și disponibilitatea pentru Seminarul și seminariști din Oradea. Alături de Preasfinția Sa, la Sfânta Liturghie, au concelebrat mai mulți preoți, dintre care dorim să mulțumim în mod cu totul special Monseniorului Franz Schuster din Viena, Părintelui Mihai Vătămănelu, vicar general al Eparhiei de Oradea, Părintelui Răzvan Vasile, vicar judecătoresc, Părintelui Mihai Tegzeș, vicar cu familiile, preoților rectori de la Blaj și Cluj. La începutul Sfintei Liturghii, imediat după binecuvântare, Pr. Anton Rus, Pr. Florin Bode și Pr. Antoniu Suciș au primit distincții din partea PS Virgil Bercea pentru activitatea lor.

Pr. Anton Rus a fost numit canonic onorar al

Eparhiei de Oradea, primind bedernița, iar Pr. Florin-Mircea Bode și Pr. Antoniu Iulian Suciș au primit demnitatea de iconom stavrofor, primind crucea pectorală. Le mulțumim pentru întreaga lor activitate, în special pentru grija purtată Seminarului și seminariștilor noștri și le dorim o slujire binecuvântată în continuare.

Cuvântul de învățătură la Sfânta Liturghie a fost rostit de către Pr. Alin Vara, vicerector al Seminarului nostru, care a subliniat importanța slujirii lui Dumnezeu și a celorlalți, făcând referire la cele patru persoane care urmau să fie hirotoniți diaconi de către PS Virgil Bercea în cadrul acestei Liturghii.

Am avut marea bucurie ca în cadrul acestei sărbători să fie hirotoniți patru diaconi: **Iustin Giusepe Ghiurcă, Sergiu Bogdan Chiriloaei, Javier Orozco de Donestev și Eugen Andrei Ioan Clintoc**. Mulțumim Bunului Dumnezeu pentru că trimite în continuare lucrători în via Sa și Îl rugăm să nu înceteze niciodată să cheme oameni care să-L urmeze mai îndeaproape, oameni care să fie slujitorii celorlalți, oameni care să ofere Sfintele Sacramente poporului Său. Totodată, ne rugăm pentru cei patru noi diaconi pentru o slujire rodnică, binecuvântată și îndelungată. Prin slujirea lor să întoarcă pe cei rătăciți la Domnul și să sfințească poporul păstorit.

În cele din urmă, Sfânta Liturghie de luni, 30 ianuarie 2023 a fost celebrată de către cei trei părinți rectori, împreună cu preoții formatori ai seminarului nostru și noii diaconii Sergiu și Javier. Cuvântul de învățătură a fost rostit de Pr. Marius Furtună, care ne-a prezentat câteva repere importante și de călăuză din viețile Sfinților Vasile, Grigore și Ioan.

Întreaga săptămână, Sfânta Liturghie și rugăciunile de seară au fost animate de corul Seminarului, dirijat de maestrul Radu Mureșan. Dorim să mulțumim tuturor celor care au fost prezenți la programul nostru de hram. Totodată, mulțumim seminariștilor pentru implicarea în organizarea acestui eveniment.

www.seminaroradea.ro

Prima Sfântă Spovadă și Împărtășanie solemnă

„Lăsați copiii să vină la mine” (Lc. 18, 16)

Duminica a XVII-a după Rusalii a reprezentat pentru credincioșii parohiei **Sântandrei II** o zi de sărbătoare. În cadrul Sfintei Liturghii, opt copii au trăit cu emoție și bucurie o etapă importantă din viața lor spirituală: prima Sfântă Spovadă și Împărtășanie solemnă.

După o perioadă de pregătire catehetică parcursă alături de părintele paroh, a sosit momentul mult așteptat ca acești copii să se bucure de întâlnirea cu Cristos în Sfânta Taină a Euharistiei.

Le dorim acestor copii ca Domnul să le călăuzească viața, iar prin credința lor, să fie lumină pentru toți semenii.

Pr. Ionuț OPREA

11 februarie - Ziua Mondială a Bolnavului

Ziua de 11 februarie, 2023 a fost cu adevărat SĂRBĂTOARE. Am început-o în Catedrala ”Sfântul Nicolae” prin participarea la Sfânta Liturghie celebrată de cinci preoți, avându-l la centru pe Pr. nostru spiritual, Traian Dobrată care, în cuvântul de învățătură, ne-a prezentat și miracolul aparițiilor Fecioarei Maria la Lourdes. Întrunirea noastră, a Reuniunii Mariane „Neprihănită Zămislire” Oradea, a continuat în prezența și cu îndrumarea părintească a Presfințitului nostru Virgil Bercea, oaspete drag și gazdă. A început prin a ne vorbi de Ziua Mondială a Bolnavului instituită de Papa Ioan Paul al II-lea în 1992, pentru 11 februarie, zi ce coincide cu prima apariție a Preacuratei la Lourdes.

În discursul său de atunci, Papa spunea: „*Lourdes, sanctuar marian printre cele mai iubite de poporul creștin, este loc și simbol de speranță și de har, ca semn al acceptării și oferirii suferinței mântuitoare. Ziua Mondială a Bolnavului să fie un moment forte de rugăciune și un apel adresat tuturor de a recunoaște pe chipul aproapei bolnav Chipul Sfânt al lui Cristos care, suferind, murind și înviind a salvat omenirea.*”

Rugăciunea noastră este **Rugăciunea Sfântului Rozariu**. În această zi am avut bucuria să o avem condusă de PSS Virgil care a oferit-o printr-o rugăciune specială de început pentru toți bolnavii lumii. După primul mister Preasfinția Sa a înmănat microfonul celorlați preoți prezenți, Pr. Traian Dobrată, Pr. călugăr Radu Ciorte, Pr. Ovidiu Duma și Pr. Mihai Tegzeș. Pentru noi, marianiștii, a fost un dar și sperăm că rugăciunea noastră a fost primită acolo, Sus.

După ce s-a vorbit de Lourdes, unde am fost majoritatea din cei prezenți și fiecare putem da mărturie de darurile primite acolo, pr. spiritual ne-a prezentat un viitor obiectiv pentru pelerinajele noastre: Roma, pe care PS. Virgil a numit-o „*un muzeu în aer liber*”. Acolo în Piazza di Spagna se află coloana cu statuia Imaculatei Fecioare Maria.

Se spune că atunci când ne rugăm cântând, ne rugăm de două ori. Am revenit la evenimentele miraculoase de la Lourdes cântând împreună un „imn al acestor apariții”: „*În vreme de iarnă*” pe melodia „*Fecioara la munte*”, pe care doamna Aurica Ban l-a propus ca sinteză a celor 18 apariții ale Fecioarei Maria în fața micuței Bernadeta. Fiind ziua bolnavului este firesc să ne ocupăm de cei suferinzi printr-un gest plin de iubire. Astfel ne-a îndemnat și Preasfințitul Virgil să nu uităm să-i vizităm, să le fim, într-un fel sau altul, după împrejurări, aproape.

Maria-Mirela FILIMON
Președinta Reuniunii Mariane

Ziua Vieții Consacrate în Eparhia de Oradea

Și în acest an, **Ziua Vieții Consacrate** a purtat emoția și bucuria, entuziasmul și curajul experimentate la începutul vocației, când fiecare dintre noi, în felul său, după propria-i personalitate și individualitate, a răspuns chemării Domnului, chemare percepută în străfundul sufletului său: „Iată-mă, trimite-mă pe mine!” (Is. 6,8), sau „Fie mie după cuvântul Tău!” (Lc. 1,38)

Celebrarea liturgică, precedată de procesiune, a deschis sărbătoarea persoanelor consacrate în Eparhia de Oradea, purtând, ca în fiecare an amprenta comunității și fraternității, reunind în rugăciune, atât persoanele consacrate din Biserica Greco-Catolică, cât și persoanele consacrate din Biserica Romano-Catolică.

Esența cuvântului de învățătură fiind, **chemarea ucenicilor pentru trimiterea în misiune**, Isus privește spre ucenici dar și spre cei care Îl căutau pentru a-l asculta cuvântul, învățătura.

În cadrul Sfintei Liturghii, înainte de Împărtășirea cu Sfântul Trup și Sfântul Sânge, a fost rostită împreună Rugăciunea de reînnoire a promisiunilor/sfaturilor evanghelice, rugăciune rostită în momentele solemne din viața fiecărui consacrat, a fiecărei consacrate, conștientizând scopul propriei chemări: „mergeți și vestiți”

„Doamne, spre Tine ne îndreptăm cu încredere, spre Tine, care prin botez ne-ai consacrat Ție! Fiule al lui Dumnezeu, trimis de Tatăl la oamenii din toate timpurile și din toate locurile, Isuse Mântuitorul nostru, Te rugăm, ajută-ne să rămânem statornici în chemarea de a te urma mai îndeaproape prin profesarea sfaturilor evanghelice de ascultare, castitate și sărăcie.

Ajută-ne ca viața noastră de dăruire prin consacrarea călugărească să fie semn vizibil a prezenței Împărăției Cerurilor în mijlocul semenilor noștri, iar prin contemplarea chipului Tău, să răspundem cu bucurie misiunii încredințate spre binele fraților noștri!”

Sărbătoarea a continuat cu momente de fraternitate, de bucurie, de împărtășire, de recreere, de profundă comuniune în rugăciune și cânt, mulțumind Domnului pentru „minunatele” Sale lucrări pe care le înfăptuiește

zi de zi, pentru/ în viața fiecăruia dintre cei chemați, cu rugăciunea psalmistului, în psalmul 138, aprofundând sensul pentru care am fost creați și chemați: „*Tu m-ai alcătuit în sânul mamei mele. Te voi lăuda, că sunt o făptură atât de minunată! Minunate sunt lucrurile Tale și sufletul meu le cunoaște foarte*” (Ps. 139,), încheind cu psalmistul: „*Cercetează-mă, Doamne, și cunoaște inima mea; încearcă-mă și cunoaște cărările mele, și mă îndreptează pe calea veșniciei!*”

Bucuria chemării personale responsabilizează la trăire și mărturie personală și comunitară, motiv pentru care, din cadrul momentului fratern nu putea lipsi rugăciunea pentru vocații:

Isuse, Fiul lui Dumnezeu, în care sălășluiește plinătatea divinității, Tu chemi pe toți cei botezați „să înainteze în larg”, străbătând calea sfințeniei.

Trezește în inimile tinerilor dorința de a fi în lumea de azi mărturisitori ai puterii iubirii tale. Uplete-i cu Spiritul Tău de tărie și prudență, să fie capabili să descopere adevărul deplin despre sine și despre vocația proprie.

Mântuitorul nostru, trimis de Tatăl pentru a ne arăta iubirea milostivă, fă Bisericii tale darul unor tineri pregătiți să înainteze în larg, pentru a fi printre frați manifestare a prezenței Tale care reînnoiește și măntuiește.

Sfântă Fecioară Marie, maica Mântuitorului, călăuză sigură pe drumul către Dumnezeu și aproapele, tu care ai păstrat cuvintele Sale în intimitatea inimii, sprijină cu mijlocirea ta maternă familiile și comunitățile ecleziale, ca să-i ajute pe adolescenți și pe tineri să răspundă cu generozitate chemării Domnului. Amin! (Sfântul Ioan Paul al II-lea)

Sărbătoarea Vieții Consacrate s-a încheiat cu Bindecuvântarea Arhierască a Preasfinției Sale Virgil Bercea, Episcop Greco-Catolic de Oradea și a Preasfinției Sale László Böcskei, Episcop Romano-Catolic de Oradea.

„Mâini în rugăciune” a fost imaginea pe care fiecare dintre cei prezenți a luat-o cu sine, ca simbol

definitiv pentru viața consacrată – „docili față de Dumnezeu și în slujirea aproapelui”

Mulțumim tuturor celor care au făcut posibil acest eveniment, tuturor celor care s-au dăruit pe sine, cu timp și fără timp, pentru ca Sărbătoarea Vieții Consacrate în Eparhia noastră să fie celebrată în mod solemn și trăită de către fiecare persoană consacrată în comuniune cu întreaga Biserică!

Sora Claudia – CMD

Pr. Cristian F. SABĂU

PERSOANE, FAPTE, VIETI MEMORABILE ÎN ISTORIA BISERICII GRECO-CATOLICE

Interviu cu părintele Ioan Erdeli (2)

Pr. C.S.: Nu trebuie să fi fost ușoară schimbarea de statut, fiind familist.

Pr. I.E.: Între timp a venit unul Danciu sau Dăncuș, nu mai rețin exact cum îl chema. Avea trei fete și se spunea despre el că este bețiv. Pr. Gudea, acum la biserica „Sf. Andrei” (din Oradea), care era atunci la Pericei (jud Sălaj), loc în care eu eram adorat, era și parohul familiei Sima, cu doctorul Hațieganu, cu Iuliu și cu Emil; ei toată vacanța erau acolo, în rest țineam legătura cu ei.

După ce am trimis demisia, (am și acum copia), m-am dus la dl. Stanciu, care era președintele raionului, cu soția evreică. El a fost șef la DCA. I-am spus că am demisionat din cler, însă cer posibilitatea să trăiesc. Am primit trei variante: să fiu inspector la bancă, să fiu profesor la liceul din Șimleu ori să merg unde era soția, adică la Autobază. La liceul din Șimleu erau deja patru preoți de atunci profesori: Chirvășan, Miculeanu, Rațiu și Micsca bacși, romano-catolic, care preda limba latină. M-am gândit că dacă merg și eu acolo, va fi liceul popilor. Să fiu inspector la bancă însemna să tot merg în stânga, în dreapta; mai știam eu ceva contabilitate... Așa că am ales Transporturi-Auto (Autobaza din Șimleu), unde soția era casier, iar eu am ajuns șef serviciu la organizarea muncii. Făceam statele de plată și alte acte. Am lucrat acolo până în 1959, când a apărut acel decret care spunea că poți să-ți faci locuință proprietate personală. Atunci am venit la Oradea, am contractat acest apartament și m-am transferat cu serviciul de la Șimleu la IRTA Oradea. În 1980, când am împlinit 60 de ani, m-am pensionat. Am continuat să slujesc în secret ca preot, spovedeam.

Pr. C. S.: A venit și căderea comunismului din decembrie 1989.

Pr. I. E.: Noi am dat, la scurt timp, un fel de manifest prin care ceream ca toți greco-catolicii să nu voteze decât cu cei care ne vor da bisericile înapoi. Ceream lăcașurile îndărăt, pentru ca să ne facem și noi slujbe. La început, la Oradea, ni s-a dat doar biroul pr. Gavril Bubo, și atât.

Pr. C. S.: În sala festivă a Liceului nostru (fostul „Pedagogic”) s-a improvisat o capelă...

Pr. I. E.: În fiecare sâmbătă seara, în acea sală festivă, conducerea Liceului organiza serate de dans. Pe atunci, director era dl. Drecin. Nu ne dădea voie să intrăm în sala de festivități. I-am compus o poezie: „Dacă-n Rusia țaristă/ Răul l-a creat pe Stalin/ În Liceul Pedagogic/ Răul l-a adus pe Drecin”. Și acestea s-au întâmplat aici, la noi...

Pr. C. S.: Cum s-au retrocedat bunurile greco-catolice?

Pr. I. E.: Pr. Tămăian, care era locțiitor de episcop, mi-a spus: „Acum te descurci. Faci ce poți”. Și atunci am ocupat la Liceu sălița ce a devenit biroul pr. Bubo. Seminarul l-am ocupat cu fr. Damian FSC, împreună, numai noi doi am fost ași. Fratele Damian a stat acolo și a supravegheat. Ceilalți doi călugări „Frați Creștini”, Marcellin și Atanasie, locuiau vizavi, în fostul apartament care-i aparținuse Preasfințitului Hirțea.

Pr. C. S.: Având în vedere că l-ați pomenit pe episcopul Hirțea, ce anume e bine să își amintească oamnenii despre el?

Pr. I. E.: PSS Iuliu Hirțea a fost unul dintre marii noștri bibliști. A lucrat la o „Scriptură Vulgata”, care să fie a noastră. N-am reușit să o găsim, deși aș fi vrut; oare unde se găsește Biblia lui Hirțea, în fostul lui apartament?! Nu știu pe unde e...

Pr. C. S.: Cum a fost când s-au reluat Liturgiile greco-catolice?

Pr. I. E.: Am fotografii de la prima Liturghie celebrată în anul 1990, în curtea bisericii capucinilor din Oradea. Mănăstirea lor mai avea un singur călugăr: îl vedeam uneori pe stradă, în rasa aceea de culoare maron... Îmi amintesc când a apărut lipit de ușa bisericii romano-catolice „Sf. Ladislau” (Oradea) primul anunț bătut la mașină: «Începând din duminică cutare, se va celebra Sf. Liturghie greco-catolică la Biserica „Sf. Maria”, a capucinilor».

Pr. C. S.: Ați fost unul dintre aceia care au luptat pentru reluarea formării preoților la Oradea, a redeschiderii vechii Academii Teologice.

Pr. I. E.: Da, în 1992, am avut 300 de teologi cu care am făcut prima serie, cum m-a ajutat Dumnezeu și cum am putut. Au existat și rebuturi acolo, mă rog; în sfârșit, nu-mi amintesc numele fiecăruia, dar am avut și elemente bune care s-au mai ridicat, au mai citit... La începuturi, ca să fie de ajutor, veneau – de la Oradea dl. Oros și de la Cluj preoții Fernea și Bota. Pr. Fernea făcea Dogmatica și Morala, Pr. Bota se ocupa cu Istoria, Dl. Oros tipicul și muzica...

Pr. C. S.: ...Iar Dvs. ați predat Biblicul.

Pr. I. E.: Da, am făcut Biblicul, am făcut Morala, ...de toate am făcut. Am și scris despre acestea toate, în cartea *Verbum Salutis*, care a fost publicată recent.

Iuliu Maniu – un exemplu demn de urmat!

Un adevărat apărător al democrației, patronul spiritual al Liceului Greco-Catolic „Iuliu Maniu” este comemorat cu solemnitate, an de an, în lunile ianuarie și februarie de către elevii și cadrele didactice.

Din dorința de a descoperi cât mai multe despre personalitatea marelui om politic, în data de 3 februarie 2023, a fost organizată o primă ediție a concursului cu tema **Iuliu Maniu – viața și activitatea**. Concursul a constatat în participarea elevilor la două probe. Proba scrisă presupune evaluarea cunoștințelor însușite de elevi prin rezolvarea unor itemi de tip obiectiv, care conțin informații ce se găseau în bibliografia atent aleasă. Proba practică are ca scop testarea abilităților artistice prin realizarea unei lucrări având în centru portretul lui Iuliu Maniu.

Interesul manifestat de elevi a fost o reală și plăcută surpriză, la concurs înscriindu-se peste 90 de elevi. Aceștia au fost organizați în grupe mixte de câte trei, elevii mari de liceu luându-și rolul de coordonatori ai colegilor lor mai mici. Într-o atmosferă caldă dar și competitivă, cele 31 de echipe s-au întrecut azi pe parcursul a două ore, în Sala festivă a școlii, punându-și profesorii într-o reală dificultate, având în vedere punctajele foarte strânse dintre elevi.

În 4 februarie 2023, Sfinxul de la Bădăcin ne-a așteptat la el **acasă** cu Dealul Țarinii îmbrăcat în zăpadă. Elevii și dascălii Liceului Greco-Catolic Iuliu Maniu din Oradea i-au simțit prezența, conștienți fiind de însemnătatea acestui loc pentru el.

Casa Memorială **Iuliu Maniu** și-a deschis larg porțile pentru a primi și alți pelerini veniți din mai multe colțuri ale țării: săteni din Bădăcin și din împrejurimi, elevi și cadre didactice de la diferite școli pentru care și azi Iuliu Maniu reprezintă un reper moral, profesori universitari, preoți și înalte oficialități. Împreună cu ei, am participat la oficierea Sfintei Liturghii în capela familiei Maniu, îmbrăcată în veșminte ce împlinesc în acest an un secol.

Alocuțiunile și lansările de carte – **Iuliu Maniu văzut de românii americani**, de Vasile Dâncu, și **Iuliu Maniu. Sfinxul de la Bădăcin**, de Marin Pop, apărute

te în colecția „Istorie contemporană” a Editurii Școala Ardeleană – s-au concentrat asupra importanței pe care a reprezentat-o patronul nostru spiritual în înfăptuirea idealului național – România Mare –, asupra valorilor sale morale deosebite și asupra laturii spirituale.

5 februarie a fost o zi profundă, peste care și-au lăsat amprenta vibrațiile de recunoștință și spiritualitate ale tuturor celor care s-au adunat la Sfânta Liturghie și la slujba de Parastas oficiate de Preasfinția Sa Virgil Bercea în Catedrala Greco-Catolică Sfântul Nicolae. Corul Liceului Greco-Catolic și întreaga biserică au cântat într-un glas plin de recunoștință în memoria celui care și-a dedicat întreaga viață dreptății, credinței în Dumnezeu și unității naționale.

Predica Preasfințitului Virgil și discursul susținut de doamna profesor Mihaela Olău i-au emoționat pe enoriașii care au umplut catedrala. Figura copilului ascultător, a fratelui iubitor, a celui care își asumă greul familiei, a puternicului și influentului om politic, a românului modest, *logodit cu idealul național* și a smeritului creștin sunt doar câteva dintre laturile lui Iuliu Maniu ce au fost proiectate prin alocuțiunile de la sfârșitul slujbei.

De jur împrejurul statuii lui Iuliu Maniu mulțimea prezentă a făcut să răsună în Piața Unirii cutremurătorul **Imn al lui Iuliu Maniu**. Oficialitățile care au venit pentru a aduce un omagiu făuritorului de țară – domnul primar Florin Birta, doamna viceprimar Antonia Nica, doamna senator Arina Moș, domnul vicepreședinte Călin Gal –, direcțiunea Liceului Greco-Catolic Iuliu Maniu, împreună cu profesorii și elevii acestuia au depus coroane de flori și trandafiri la picioarele Sfinxului de la Bădăcin. Într-un moment de meditație, am rememorat cu toții faptul că, în urmă cu 70 de ani – 5 februarie 1953 –, sufletul lui Iuliu Maniu a fost purtat de îngeri spre Casa Tatălui, după apăsătoarea perioadă de zbatere continuă în închisorile comuniste, ce i-a adus mântuiră cristică.

Iuliu Maniu trăiește în continuare printre noi. Elevii liceului orădean care îi poartă numele îl pot descoperi în fiecare clipă în curtea școlii, în sala de sport, în laborator, în sala de clasă, în colegul de bancă, în dascăl sau în domnul director. Este de ajuns să îndrepte un gând înspre el și prezența lui se va face simțită. Pot să îl ia drept model de comportament afabil, iubitor, evoluând sprijiniți de exemplul de viață oferit de Iuliu Maniu. Până la urmă, fiecare poate să se considere un potențial Iuliu Maniu, devenind, prin reflexia sa, o mândrie a școlii noastre, a Bisericii noastre, a țării noastre.

Adunarea eparhială

peste 700 de elevi, subliniind rezultatele excelente obținute de aceștia la olimpiadele naționale, mai ales la cele de robotica, dar și proiecte precum Erasmus, parteneriatul strategic european și centru de orientare în carieră.

Dl. Ionuț Popescu a prezentat situația Facultății de Teologie a Departamentului Oradea, cu cele două profile de licență și master, și care în curând va debuta și un program doctoral. Numărul total de studenți este de 138.

Luni, 13 februarie 2023, a avut loc la Sanctuarul eparhial "Maica Domnului" din Oradea, Adunarea eparhială anuală a preoților și reprezentanților credincioșilor din Eparhia greco-catolică de Oradea.

Au fost prezenți PSS Virgil Bercea, Episcopul eparhial, Pr. Vicar General Mihai Vătămănelu, Pr. Vicar cu Preoții Antoniu Chifor, Pr. Vicar Judecătoresc Răzvan-Iacob Vasile, Pr. Vicar responsabil cu Pastorația Familiilor Mihai Tegzeș, părinții protopopi, călugări și călugărițe, directorii diverselor departamente din cadrul Episcopiei, directorii Liceului "Iuliu Maniu" și "Don Orione", responsabili de asociații, preoți, diaconi și laici de pe tot cuprinsul Eparhiei de Oradea.

Întâlnirea a început cu un moment de rugăciune, urmat de Cuvântul de învățătură al Preasfințitului Virgil, care le-a vorbit participanților despre predica lui Isus în Sinagoga din Nazaret (Lc. 4, 14-21). Preasfințitul a amintit de darul bucuriei pe care preotul este chemat să îl trăiască și să îl transmită celorlalți: „Spiritul Domnului este peste mine și m-a trimis să duc vestea cea bună, adică bucuria care vine din faptul că suntem iubiți de Domnul. Domnul este cel care vindecă, eliberează și aduce vederea (lumina), iar acestea e chemat să le facă și preotul cu ajutorul harului pe care îl primește de la Domnul.

În continuare Pr. Vicar episcopal cu preoții Antoniu Chifor, care a prezentat principalele evenimente din viața Bisericii care au avut loc în 2022, vizitele pastorale, sfințiri și evenimentele la care a participat PS Virgil, precum și situația clericilor și formarea continuă a acestora. Pr. Vicar a trasat totodată principalele evenimente și întâlniri de formare, dar și de rugăciune care vor avea loc în acest an.

A urmat apoi Dl. Andrei Cristea, Directorul Liceului Iuliu Maniu, care a vorbit despre situația școlară a elevilor, despre rezultatele bune obținute de aceștia, dar și despre munca tuturor celor ce sunt implicați în procesul educativ al celor peste 1000 de elevi înscriși.

La rândul său Don Valeriano Giacomelli a prezentat situația Liceului Don Orione care are înscriși

Pr. Anton Cioba a amintit principalele evenimente ale Seminarului Sfinții Trei Ierarhi, activitățile la care au participat sau în care au fost implicați seminariștii, în special festivitățile hramului, simpozionul, aniversarea de 230 de ani, precum și programul de voluntariat la care au participat seminariștii pentru ajutorarea refugiaților în urma războiului din Ucraina.

Pr. Vicar Judecătoresc Răzvan Iacob Vasile a prezentat principalele activități ale Tribunalului eparhial, soluționarea cauzelor care au intrat pe rolul Tribunalului, dar membrii au participat totodată la un curs de formare la Roma. Vicarul judecătoresc s-a ocupat de redactarea Instrucțiunii pentru administrarea sacramentelor inițierii creștine și a Statutului Consiliului Parohial. Părintele a amintit și despre implicarea în cadrul sinodului pentru sinodalitate, iar în anul care a trecut au fost centralizate răspunsurile la chestionarul trimis pentru consultarea credincioșilor și s-a redactat Sinteza eparhială, sinteză care a stat la baza realizării sintezei Bisericii noastre.

Din partea Biroului Pastoral, doamna Ramona Dragoș a enumerat principalele activități ale departamentului: cateheze, pelerinaje, reculegeri, întâlniri, școala de vară, campusul ecumenic, greș, concerte etc. Totodată a trasat și itinerarul principalelor evenimente care vor urma în acest an.

Pr. Prot. Gavril Buboai a vorbit despre activitatea bogată pe care o desfășoară Asociația Caritatis Sf. Nicolae, în special servicii sociale, asistență maternală a copiilor instituționalizați, acordarea de asistență medicală copiilor nevoiași, dar și proiecte pentru familii nevoiaș.

Pr. Vicar episcopal cu familiile Mihai Tegzeș a prezentat principalele activități propuse pentru familiile din eparhie: cateheze, exerciții spirituale, întâlniri ale familiilor pe protopopiate, cursul pentru logodnici, prezentând și câteva cărți de interes pentru pastorația familiilor.

(continuare în pag. 19)

Un an fără Doamna Otilia Bălaș

Sunt oameni pe care este firesc să-i evocăm, de care să încercăm să nu uităm fiindcă darul lor, primit de la Dumnezeu ne este și nouă spre zidire.

Duminică, 22 ianuarie, 2023 în Catedrala Sfântul Nicolae, Oradea, după Sfânta Liturghie arhierească, parastas pentru d-na Otilia Bălaș. Familia, Preasfințitul Virgil, preoții, seminariștii, membrii Reuniunii Maria-ne și mulți credincioși ne-am rugat pentru sufletul ei, al soțului, Eugen și fratelui ei, Viorel, oameni ce ne-au fost dragi și au fost importanți pentru noi și Biserica noastră.

S-a împlinit anul de când ne continuăm parcursul fără ea, fără doamna noastră dragă Otilia, cea care ne-a inspirat, ne-a uimit prin erudiția sa, credința și devoțiunea sa totală față de Biserica noastră martiră greco-catolică, prin iubirea și truda sa în slujba Preacuratei Fecioare Maria. Avea aproape 92 de ani când a plecat la Cer. A plecat, se spunea atunci, să se odihnească după o trudă îndelungată, bogată, alături de sfinții martiri pe care i-a cunoscut și mărturisit, alături de toți cei care s-au dăruit Binelui, Adevărului, Dreptății.

Liniștea noastră sufletească de acum, când o evocăm, zâmbetul de pe buze, venit din căldura inimii în locul lacrimilor ce ar părea mai firești, mărturisesc despre o realitate nevăzută, dar simțită. Ea este bine! Și-a împlinit parcursul și continuă să trăiască nu numai în lumina veșniciei ci și în darul ce l-a lăsat în noi și în Biserica noastră. Doamna Otilia Bălaș nu a devenit „o amintire”. Este! Este un model, un reper și dacă o vom mărturisi, va rămâne astfel spre îmbogățirea și împlinirea vremurilor ce vor veni.

Gândul la ea, la felul în care a trăit printre și cu noi, demn, elegant, mereu dăruind, slujind cu zâmbet blând, cu vorbă bogată, plină de înțelepciune și adevă-

rată cunoaștere trebuie să rămână. Rămâne exemplul ei de trăire, rămân scrierile sale documentate. Ceea ce ea a „predicat”: complexitatea vieții de creștin adevărat trăită cu demnitate și firească bucurie în vremuri de restriște și de liniște, frumusețea nestricată a limbii, a istoriei poporului român, nevoia de a ne instrui mereu, de a dobândi o cultură temeinică, demnitatea și adevărul trăit și rostit răspicat se găsesc și în scrierile sale, în sutele de articole din Revistele: *Vestitorul*, *Calea Desăvârșirii*, *Marianistul*, *Viața Creștină*, etc. Volumele sale, în care ne prezintă figuri remarcabile ale culturii și spiritualității greco-catolice rămân sursă de documentare pentru preoții, seminariștii și orice credincios dornic de a-și cunoaște înaintașii: *Portrete*, 2017, *Sfinții Noștri*, 2020.

Rămâne în biblioteca Seminarului Greco-Catolic Oradea o mare parte din prețioasa bibliotecă a familiei, rămâne setul complet al Revistei „Calea Desăvârșirii” pe care a editat-o după revoluție. Ne rămâne exemplul ei de marianistă, felul cum ne-a apropiat de Preacurata timp de aproape 30 de ani, cât a condus Reuniunea Mariană Eparhială. Volumul: „Centenarul Reuniunii Mariana a Eparhiei de Oradea, 1913-2013” ne este cel mai prețios ajutor în cunoașterea istoriei și menirii acestei Asociații a Bisericii noastre.

Exemplul ei nutrește speranța că putem înainta în „vremurile noi” fiindcă am cunoscut oameni care au știut să trăiască frumos și cu rost în orice vremuri. Doamna Otilia Bălaș ne este și trebuie să rămână. Îl rugăm pe Bunul Dumnezeu să o odihnească în Lumina Sa, iar nouă, care-i ducem dorul, să ne ajute să-i folosim moștenirea și s-o trecem și celor ce ne vor urma, prin ceea ce suntem și datorită trăirii ei.

Maria-Mirela FILIMON

(urmare din pag. 18)

Din partea departamentului cultural a vorbit doamna Rodica Indig care amintit principalele evenimente culturale, în special promovarea personalităților Bisericii Greco-Catolice, cum au fost Fericitul Valeriu Traian Frențiu și episcopul Vasile Hossu.

În cadrul departamentului de comunicare Pr. Florin Bode a amintit despre articolele publicate pe site-ul episcopiei, pe pagina de Facebook, dar și a știrilor preluate în presa locală.

Doamna Miruna Moza a prezentat principalele activități ale departamentului social-caritativ, Caritas Eparhial, respectiv: Cantina socială, Centrul rezidențial „Casa Frențiu”, Centrul after-school Ioaniș, sprijinirea familiilor aflate în dificultate, Centrul de Informare și Consiliere pentru Refugiați, dar și proiecte precum CEO catering și CEO student.

Pr. Vicar General Mihai Vătmănelu, a prezentat situația departamentului administrativ – economic, lucrări de reparații și renovare, semnarea contractului pentru reabilitarea Palatului, cadastrare de imobile,

amenajare de drumuri forestiere, demararea lucrărilor de construcție a centrului pastoral de la Stâna de Vale, lucrări de reabilitare și renovare de Biserici și case parohiale, accesarea de proiecte, acordarea de ajutoare preoților, investiții etc. Părintele vicar a prezentat totodată raportul cu situația investițiilor realizate în 2022, dar și a proiectelor prioritare în anul 2023. A prezentat totodată situația pădurilor și terenurilor episcopiei, cererile de proiecte, dar și bugetul de venituri și cheltuieli pentru anul 2022 și pentru anul în curs.

La sfârșitul întâlnirii PS Virgil a punctat câteva chestiuni importante și le-a mulțumit tuturor celor prezenți pentru munca și implicarea lor, acordând binecuvântarea tuturor celor prezenți, familiilor și tuturor credincioșilor din eparhie. La final, Preasfințitul a acordat distincții tuturor preoților care au aniversat 25 sau 30 de ani de preoție.

Întâlnirea s-a încheiat cu o agapă, la subsolul bisericii, oferită de *Trattoria Seminari*.

Biroul de Presă

Săptămâna de Rugăciune pentru Unitatea Creștinilor, 2023

Prima zi Catedrala Romano Catolică

A cincea zi - Biserica Penticostală Tabor

A doua zi - Biserica Unitariană

A șasea zi - Sinagoga Evreilor Mesianici

A treia zi - Biserica Evanghelică-Luterană

A șaptea zi - Liceul Reformat

A patra zi - Biserica Ortodoxă-Biserica cu Lună

A opta zi - Biserica Greco-Catolică "Sfântul Nicolae"